

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej
w Samborcu

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Samborcu jest gminną jednostką organizacyjną, realizującą zadania własne i zlecone gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje Gminę, w której zamieszkuje 8 195 mieszkańców. Wójtem Gminy Samborzec jest Pan Adrian Wołos.

Kontrolowany Ośrodek został utworzony na mocy Uchwały Nr XI/41/90 Gminnej Rady Narodowej w Samborcu z dnia 19 marca 1990 roku w sprawie powołania jednostki budżetowej – Terenowego Ośrodka Pomocy Społecznej w Samborcu oraz Zarządzenia Nr 2/90 Naczelnika Gminy w Samborcu z dnia 30 marca 1990 roku w sprawie utworzenia Terenowego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ośrodek posiada własny REGON 291173870 i NIP 864168679.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Samborcu jest Pani Lidia Łukiewicz.

Ośrodek w okresie objętym kontrolą działał w oparciu o:

- 1) Statut stanowiący załącznik do Uchwały Nr XXVIII/146/12 Rady Gminy Samborzec z dnia 31 sierpnia 2012 roku w sprawie uchwalenia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Samborcu. Statut został zmieniony Uchwałą Nr XXIX/186/17 Rady Gminy Samborzec z dnia 30 marca 2017 roku w sprawie wprowadzenia zmian w Statucie Ośrodka Pomocy Społecznej w Samborcu. W § 1 Statutu widnieją nieaktualne publikatory przywołanych ustaw, które należy zmienić podczas nowelizacji dokumentu oraz w § 4 należy również zaktualizować zadania, które zgodnie z ustawą o pomocy społecznej realizuje Ośrodek;
- 2) Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 5/2016 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Samborcu z dnia 12 września 2016 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Samborcu. Do Regulaminu wprowadzono zmiany Zarządzeniem Nr 1/2017 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Samborcu z dnia 5 stycznia 2017 roku w sprawie wprowadzenia zmian w Regulaminie Organizacyjnym Ośrodka Pomocy Społecznej w Samborcu. W dokumencie znajdują się nieaktualne publikatory przywołanych ustaw, które należy zmienić podczas nowelizacji Regulaminu;

- 3) Uchwałę Nr LV/372/23 Rady Gminy Samborzec z dnia 28 grudnia 2023 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania w Gminie Samborzec „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 – 2028;
- 4) Uchwałę Nr LV/373//23 Rady Gminy Samborzec z dnia 28 grudnia 2023 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania wsparcia oraz zasad zwrotu wydatków w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028;
- 5) Uchwałę Nr XXXVIII/225/17 Rady Gminy Samborzec z dnia 28 listopada 2017 roku w sprawie: ustalenia sposobu sprawiania pogrzebu przez Gminę Samborzec oraz zasad zwrotu poniesionych kosztów pogrzebu;
- 6) Uchwałę Nr XXVIII/202/21 Rady Gminy Samborzec z dnia 29 listopada 2021 roku w sprawie: szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania;
- 7) Uchwałę Nr XI/79/19 Rady Gminy Samborzec z dnia 27 listopada 2019 roku w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia, schronisku dla osób bezdomnych oraz schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi;
- 8) Uchwałę Nr XXX/216/21 Rady Gminy Samborzec z dnia 28 grudnia 2021 roku w sprawie: przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Samborzec na lata 2021 – 2026;
- 9) Zarządzenie Wójta Gminy Samborzec Nr 3/2018 z dnia 12 stycznia 2018 roku w sprawie upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Samborcu m. in. do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, należących do właściwości gminy, prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach dotyczących potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej;
- 10) Upoważnienie Nr 45 z dnia 18 sierpnia 2016 roku, znak:Or.I.077.45.2016 dla starszego specjalisty pracy socjalnej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości miejscowej gminy;
- 11) Zarządzenie Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Samborcu Nr 2/1/2024 z dnia 5 stycznia 2024 roku w sprawie ustalania zasad wysokości świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu – świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności na lata 2024-2028”.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Renata Gwóźdź - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - kierująca zespołem inspektorów, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 540/2024 z dnia 5 lipca 2024 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Pana Mariusza Paska;
2. Barbara Smolanko - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 541/2024 z dnia 5 lipca 2024 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Pana Mariusza Paska.

Kontrola została wpisana do Rejestru kontroli Ośrodka Pomocy Społecznej w Samborcu pod poz. 4.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 8 – 11 lipca 2024 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2024 roku do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Samborcu mieści się w budynku, który jest własnością Urzędu Gminy w Samborcu, 27 – 650 Samborzec, tel. 15 831 44 64. Ośrodek zajmuje 6 pokoi usytuowanych na parterze budynku.

Pomieszczenia, które zajmuje OPS wyposażone są w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej.

Warunki lokalowe kontrolowanej jednostki są dobre, klienci posiadają możliwość przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS są: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo oraz bezrobocie.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest gotówką w kasie Banku Spółdzielczego w Samborcu lub przelewem na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia były kwalifikacje kadry zatrudnionej w obszarze pomocy społecznej (Zał. Nr 2 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Samborcu w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych było 10 pracowników: tj. kierownik, 3 starszych specjalistów pracy socjalnej, 1 specjalista pracy socjalnej, 1 pracownik socjalny, 1 konsultant do spraw specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz 3 osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi zatrudnione w ramach umowy zlecenia.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej posiada specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe, zgodne z wzorem określonym rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi posiadają również odpowiednie wykształcenie, wymagane zgodnie z rozporządzeniem w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych oraz staż pracy.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy m.in.: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych

Samborcu

[Signature]

mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- **miernik: liczba mieszkańców gminy/liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = 8 195/ 5 = 1 639**

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.), gdyż na jednego pracownika socjalnego przypada 1 639 mieszkańców, a w OPS zatrudnionych jest nie mniej niż trzech pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS (Zał. Nr 3 pkt 23 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że od stycznia 2024 roku do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **42 osób**. Za 41 zasiłkobiorców Ośrodek odprowadza składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób pobierających zasiłki stałe, na podstawie której wydano decyzje administracyjne: OPS.5100.12s.2024; OPS.5100.36s.2024; OPS.5100.26.2024; OPS.5100.43s.2024; OPS.5100.4.2024; OPS.5100.46s.2024; OPS.5100.22.2024; OPS.5100.9s.2024; OPS.5100.17s.2024; OPS.5100.6.2024.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty zawierają datę wpływu do Ośrodka.

Przy zasiłkach stałych, zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku, sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych, wydanych na zasiłki stałe odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego,

rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. Przytoczone akty prawne widniały z aktualnymi publikatorami.

W postanowieniu decyzji wpisywano wysokość świadczenia, okres, na jaki zostało ono przyznane oraz termin i sposób wypłaty zasiłków.

Zespół kontrolny stwierdził, że sprawdzonym decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując stronę, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w uzasadnieniu natomiast stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym była przekazywana stronie (prawidłowo) - odrębnym pismem.

W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz informowano o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka (Załącznik Nr 3 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS – pkt 17) wynika, że od stycznia 2024 roku do dnia kontroli pomocą okresową objęto **31 osób**. Głównym powodem przyznania pomocy w postaci zasiłku okresowego było bezrobocie. Wysokość wypłacanych świadczeń była zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Opisac

[Signature]

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach: OPS.5101.41o.2024; OPS.5101.9o.2024; OPS.5101.30o.2024; OPS.5101.34o.2024; OPS.5101.24o.2024; OPS.5101.40o.2024; OPS.5101.38o.2024; OPS.5101.45o.2024; OPS.5101.21o.2024; OPS.5101.26o.2024.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych przywołano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także upoważnienie Kierownika OPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. W skontrolowanych decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

W decyzji informowano stronę o wysokości przyznanej pomocy, okresie na jaki pomoc została udzielona, powodzie przyznania wsparcia, sposobie i terminach wypłaty świadczeń.

Ze skontrolowanych dokumentów wynika, że po wpływie wniosku o pomoc, pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację.

W aktach znajdują się m.in.: wnioski, oświadczenia klientów, zaświadczenia o aktualnych dochodach, raporty z PUP, potwierdzające status osoby bezrobotnej, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, decyzje administracyjne.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom administracyjnym wydanym na zasiłki okresowe nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu wskazując powód nadania rygoru natychmiastowej wykonalności.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz informowano klienta o możliwości skorzystania z art. 127 a kodeksu postępowania administracyjnego, mówiącego o prawie zrzeczenia się odwołania.

Wieloletni program „Posilek w szkole i w domu”

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS wynika, że w okresie objętym kontrola tj. od stycznia 2024 roku do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku celowego na zakup żywności otrzymało **70 rodzin**, natomiast pomoc w formie gorącego posiłku otrzymało **125 osób**.

Pozytywnym jest fakt, że w placówkach oświatowych na terenie Gminy Samborzec dożywianie prowadzone jest w formie gorącego posiłku, co jest zgodne z zasadami

prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Posiłek w szkole i w domu”. Dożywianie prowadzone jest w placówkach oświatowych na terenie Gminy, a koszt jednego gorącego posiłku wynosi w nich od 3,50 zł do 9 zł. Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej opłacał posiłki dla uczniów uczęszczających do placówek oświatowych poza terenem Gminy, w których cena obiadu wynosi od 4 zł do 9 zł.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych*, w ramach realizacji Programu dożywiania, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr: OPS.5114.68p.2024; OPS.5114.17p.2024; OPS.5114.135p.2024; OPS.5114.4p.2024; OPS.5114.70p.2024; OPS.5114.60p.2024; OPS.5114.53p.2024; OPS.5114.128p.2024; OPS.5114.99p.2024; OPS.5114.119p.2024 oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach: OPS.5113.1.2024; OPS.5113.59.2024; OPS.5113.67.2024; OPS.5113.23.2024; OPS.5113.33.2024; OPS.5113.64.2024; OPS.5113.40.2024; OPS.5113.70.2024; OPS.5113.73.2024; OPS.5113.9.2024.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnymi publikatorami. W podstawie prawnej decyzji widniało również upoważnienie Kierownika do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej oraz Uchwała Rady Gminy Samborzec w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania wsparcia oraz zasad zwrotu wydatków w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028. W podstawie prawnej decyzji, wydanych na posiłki w ramach Programu dożywiania widniał art. 48b ustawy o pomocy społecznej, mówiący o posiłku. W podstawie prawnej decyzji wydanych na zasiłki celowe przywołano art. 39 wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku celowym.

W postanowieniu decyzji przyznających posiłek określano kto jest biorcą, na jaki okres przyznano pomoc, typ posiłku, jego jednostkowy koszt, liczbę dni w tygodniu, na które

przyznano posiłek oraz jego realizatora (placówkę oświatową). Posiłki przyznawano na okres od stycznia do czerwca i od września do grudnia danego roku.

W postanowieniu decyzji na zasiłki celowe wpisywano kwotę zasiłku, informację, że świadczenie jest przyznane jednorazowo (miesiąc złożenia wniosku) lub miesiąc, na który udzielono wsparcia oraz wskazywano sposób i termin realizacji świadczenia.

Zespół kontrolny stwierdził, że sprawdzonym decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując stronę, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w uzasadnieniu natomiast stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz zamieszczano informację o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej OPS w Samborcu przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy, Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika OPS (Zał. Nr 3 pkt 18 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) kontrolowana jednostka w okresie objętym kontrolą wydała 5 decyzji administracyjnych na zasiłki celowe i 47 na specjalne zasiłki celowe.

Podczas kontroli sprawdzono akta o następujących numerach decyzji:

zasiłki celowe: OPS.5102.82c.2024; OPS.5102.62c.2024; OPS.5102.69c.2024; OPS.5102.65c.2024;

specjalne zasiłki celowe: OPS.5102.39cs.2024; OPS.5102.31cs.2024; OPS.5102.6cs.2024; OPS.5102.40cs.2024; OPS.5102.7cs.2024; OPS.5102.14cs.2024; OPS.5102.37cs.2024; OPS.5102.58cs.2024; OPS.5102.8cs.2024.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny, m.in.: wnioski klientów o udzielenie pomocy, dokumenty potwierdzające wysokość uzyskiwanego dochodu, karty pobieranych świadczeń, zaświadczenia z PUP, decyzje ZUS, KRUS o wysokości renty lub emerytury, odcinki rent, emerytur, kopie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, faktury za zakupione leki, oświadczenia klientów, decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych przywołano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. W skontrolowanych decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

W decyzjach na zasiłki celowe prawidłowo przywołano art. 39 ustawy o pomocy społecznej, odnoszący się do zasiłku celowego, a w decyzjach na specjalne zasiłki celowe art. 41 wyżej wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku specjalnym celowym.

W sentencji sprawdzonych decyzji na zasiłki celowe oraz specjalne zasiłki celowe odnotowano wysokość przyznanego świadczenia, cel, z uwagi na który udzielono pomocy oraz sposób i termin wypłaty zasiłku.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom wydanym na zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe nadano rygor natychmiastowej wykonalności w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu wskazano powód nadania rygoru natychmiastowej wykonalności.

W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz zamieszczano informację o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Ośrodek Pomocy Społecznej w Samborcu w okresie objętym kontrolą realizował usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Gmina Uchwałą Nr XXVIII/202/21 Rady Gminy Samborzec z dnia 29 listopada 2021 roku w sprawie: szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania określiła szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, zwolnienia od opłat oraz tryb ich pobierania.

W okresie objętym kontrolą usługami opiekuńczymi objęto **10 osób**.

Usługi przyznawane są decyzją administracyjną na podstawie wniosku złożonego przez osoby zainteresowane wraz z niezbędną dokumentacją oraz wywiadu środowiskowego. Osoby korzystające z usług opiekuńczych ponoszą odpłatność, zgodnie z Uchwałą, w zależności od posiadanego dochodu.

Sprawdzono akta o następujących numerach decyzji: OPS.5122.1.17.UO.2024; OPS.5122.1.9.UO.2024; OPS.5122.1.3.UO.2024; OPS.5122.1.15.UO.2024; OPS.5122.1.6.UO.2024; OPS.5122.1.12.UO.2024; OPS.5122.1.18.UO.2024; OPS.5122.1.10.UO.2024; OPS.5122.1.8.UO.2024

W aktach klientów znajdowały się m. in.: wnioski, wywiad lub jego aktualizacja, decyzje ZUS lub KRUS o wysokości emerytury lub renty, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia lekarskie karty leczenia szpitalnego, decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji administracyjnych odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Uchwałą Rady Gminy Samborzec w sprawie usług opiekuńczych, a także upoważnienie Kierownika OPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Przytoczone akty prawne widniały w decyzjach z aktualnymi publikatorami, natomiast kodeks postępowania administracyjnego widniał bez daty jego wydania.

W decyzjach administracyjnych wydawanych przez Kierownika OPS określono: okres, na jaki przyznane zostały usługi, liczbę dni w tygodniu, w którą przyznano wsparcie, liczbę przyznanych godzin tygodniowo, kwotę odpłatności, zakres, termin i sposób wnoszenia odpłatności, koszt 1 godziny usług, procent odpłatności zgodny z Uchwałą Rady Gminy Samborzec oraz realizatora usług.

Zespół kontrolny stwierdził, że sprawdzonym decyzjom administracyjnym, wydanym na usługi opiekuńcze nadano rygor natychmiastowej wykonalności, przywołując w podstawie prawnej art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w postanowieniu decyzji

*Pracownik
Kontrolny*

[Signature]

informowano stronę, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w uzasadnieniu decyzji natomiast podając powód, z uwagi na który został nadany decyzji rygor natychmiastowej wykonalności.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadanie związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W okresie objętym kontrolą specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w miejscu zamieszkania objęto ogółem **16 osób**, w tym 7 dzieci z autyzmem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone są przez 4 osoby zatrudnione przez OPS, 1 opiekunka w ramach umowy o pracę i 3 opiekunki w ramach umowy zlecenia. Pracownicy posiadają kwalifikacje zgodne z Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Podczas kontroli sprawdzono akta świadczeniobiorcy dotyczące tej formy pomocy, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr: OPS.5122.8.SUO.ZP.2024; OPS.5122.2.SUO.ZP(A).2024; OPS.5122.10.SUO.ZP.2024; OPS.5122.6.SUO.ZP.2024; OPS.5122.3.SUO.ZP(A).2024; OPS.5122.1.SUO.ZP(A).2024; OPS.5122.14.SUO.ZP(A).2024; OPS.5122.12.SUO.ZP.2024; OPS.5122.15.SUO.ZP(A).2024; OPS.5122.13.SUO.ZP.2024.

W aktach klienta znajdowały się: wywiady (lub ich aktualizacje), dokumenty potwierdzające wysokość dochodów, zaświadczenia lekarskie i orzeczenia lekarskie oraz decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji administracyjnych odnotowano właściwe przepisy oraz aktualne publikatory ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, przywołano także rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenie w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych oraz upoważnienie Kierownika OPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Kodeks postępowania administracyjnego widniał bez daty wydania.

W decyzjach przyznających specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi określono okres świadczenia usług, ilość dni miesięcznie, konkretne dni tygodnia i liczbę godzin w te dni, zakres usług, pełny koszt 1 godziny, realizatora usług, informowano, że usługi są świadczone w miejscu zamieszkania oraz o zwolnieniu z odpłatności.

Alfonsi

Alfonsi

Sprawdzonym decyzjom administracyjnym nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

Pouczenie skontrolowanej decyzji zawierało informację dla strony o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz informację o możliwości skorzystania z zapisów art. 127a k.p.a.

Zespół kontrolny nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielanego wsparcia.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. OPS opłaca pobyt za **13 mieszkańców** Gminy Samborzec przebywających w DPS.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W kontrolowanej jednostce praca socjalna podejmowana jest podczas bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i siedzibie Ośrodka. Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega m.in. na: udzielaniu pomocy, wsparcia w przewyżaniu problemów klientów i ich trudnych spraw życiowych, wsparciu emocjonalnym w sytuacjach kryzysowych, informowaniu i kierowaniu do specjalistów w różnych instytucjach, pomocy w wypełnianiu wniosków, pisaniu pism, pomocy w kompletowaniu różnego rodzaju dokumentów w celu złożenia ich w innych instytucjach, aktywizacji podopiecznych do podjęcia leczenia odwykowego, motywowaniu klientów do rejestracji w PUP i aktywnego poszukiwania pracy, współpracy z Urzędem Gminy, Policją, PUP, służbą zdrowia, placówkami oświatowymi, prokuraturą, kuratorami, sądami i organizacjami pozarządowymi.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do przewyżania trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy socjalni kontrolowanego Ośrodka nie wykorzystują kontraktu

socjalnego jako instrumentu pracy socjalnej, bowiem w okresie objętym kontrolą zawarli jedynie 3 kontrakty socjalne z klientami pomocy społecznej.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w OPS w Samborcu ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z Programu dożywiania, zasiłku celowego oraz specjalnego zasiłku celowego, usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznawano celowo i zasadnie.

W § 1 Statutu widnieją nieaktualne publikatory przywołanych ustaw, które należy zmienić podczas nowelizacji dokumentu oraz w § 4 należy również zaktualizować zadania, które zgodnie z ustawą o pomocy społecznej realizuje Ośrodek.

W Regulaminie Organizacyjnym znajdują się nieaktualne publikatory przywołanych ustaw, które należy zmienić podczas nowelizacji dokumentu.

Warunki lokalowe kontrolowanej jednostki są dobre, klienci posiadają możliwość przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej posiada specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach. Osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi posiadają również odpowiednie wykształcenie, wymagane zgodnie z rozporządzeniem w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych oraz staż pracy.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.), gdyż na jednego pracownika socjalnego przypada 1 639 mieszkańców, a w OPS zatrudnionych jest nie mniej niż trzech pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

W aktach klientów znajdują się m.in. wnioski klientów, zaświadczenia o aktualnych dochodach, dokumenty potwierdzające wysokość uzyskiwanego dochodu, karty pobieranych świadczeń, oświadczenia klientów, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia z PUP, potwierdzające status osoby bezrobotnej, decyzje ZUS, KRUS o wysokości renty lub emerytury, odcinki rent lub emerytur, faktury za zakupione lekarstwa, decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych odnotowano m. in. ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady

Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym przy zasiłkach stałych była przekazywana stronie prawidłowo - odrębnym pismem.

W podstawie prawnej decyzji, wydanych na posiłki w ramach Programu dożywiania widniał art. 48b ustawy o pomocy społecznej, mówiący o posiłku. W podstawie prawnej decyzji wydanych na zasiłki celowe przywołano art. 39 wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku celowym. W decyzjach na zasiłki celowe ze środków własnych odnotowano również prawidłowo przywołany art. 39 ustawy o pomocy społecznej, odnoszący się do zasiłku celowego, a w decyzjach na specjalne zasiłki celowe art. 41 wyżej wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku specjalnym celowym.

Pozytywnym jest fakt, że w placówkach oświatowych na terenie Gminy Samborzec dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

W podstawie prawnej decyzji na usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi odnotowano kodeks postępowania administracyjnego bez daty jego wydania.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom wydanym w zakresie pomocy społecznej nadano rygor natychmiastowej wykonalności w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu natomiast wskazując, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

W pouczeniach decyzji informowano strony o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz informowano klienta o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję,

Przebieg

AP

a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że OPS w kontrolowanym okresie nie wykorzystywał kontraktu socjalnego jako instrumentu pracy socjalnej, bowiem w okresie objętym kontrolą pracownicy socjalni zawarli jedynie 3 kontrakty z klientami pomocy społecznej.

Biorąc pod uwagę powyższe, **działalność kontrolowanej jednostki ocenia się pozytywnie z uchybieniami.** W zakresie objętym kontrolą stwierdzone uchybienia miały wyłącznie charakter formalny i nie powodowały następstw dla kontrolowanej jednostki w aspekcie realizacji zadań.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika OPS.
Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem OPS.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 17 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. z 2020 r., poz. 2285).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczeniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Protokół z przeprowadzonych oględzin dot. bazy lokalowej OPS.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
3. Tabela sporządzona przez Kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź
2. Barbara Smolanko

Ze strony kontrolowanej:

Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Samborcu.....

mgr Lidia Łukiewicz

Kielce, dnia 26.07. 2024 r.

zapoznałam się z treścią protokołu

ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

Renata Person
Renata Person

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
27-650 Samborzec
tel. (015) 831-44-64
woj. świętokrzyskie

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce

